

Šveices Konfederācija

Vispārīga informācija

Oficiālais nosaukums:	Šveices Konfederācija
Valsts iekārta:	parlamentāra federatīva republika
Galvaspilsēta:	Berne
Valsts valoda:	vācu, franču, itāļu, retoromāņu

Teritorija

Platība:	41 285 km ^{2*}
Sauszemes robeža:	1852 km
Robežvalstis:	Austrija 164 km, Francija 573 km, Itālija 740 km, Lihtenšteina 41 km, Vācija 334 km
Administratīvais iedalījums:	26 kantoni un 2551 komūnas
Lielākās pilsētas:	Cīrihe, Ženēva, Bāzele, Berne

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits (2015):	8 121 830 **
Pieaugums (2015):	0,7%**
Nacionālais sastāvs:	vācieši 65%, francūži 18%, itāļi 10%, romāņi 1%, citi 6%**
Reliģijas (2013):	Romas katoļi 38%, protestanti 26,1%, pārējie kristieši 5,8%, musulmaņi 5,1%, jūdaisti 0,2%, citi 1,3%, bez konfesionālās piederības 22,2%, reliģiskā piederība nav zināma 1,3%*

Ekonomiskie rādītāji

IKP (2015):	664,6 miljardi USD**
IKP pieaugums (2015):	0,9%**
IKP uz vienu iedzīvotāju (2015):	74 710 EUR*
IKP PPP (2015):	482,3 miljardi USD (40. vieta pasaulē)**
IKP PPP uz vienu iedzīvotāju (2015):	58 600 USD (16. vieta pasaulē)**
Preču eksports (2015):	187,2 miljardi EUR***
Preču imports (2015):	153,1 miljardi EUR***
Eksporta partneri (2015):	Vācija 18,1%, ASV 13,5%, Francija 6,8%***
Importa partneri (2015):	Vācija 28,2%, Itālija 9,7%, Francija 8%, Ķīna 6,8%***
Eksporta produkti:	ķīmijas rūpniecības produkti, pulksteņi un precīzijas instrumenti, mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas, metāli un to izstrādājumi, lauksaimniecības produkti
Importa produkti:	ķīmijas rūpniecības produkti, mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas, pulksteņi un precīzijas instrumenti, transporta līdzekļi, metāli un to izstrādājumi, energoresursi, lauksaimniecības produkti
Galvenās nozares:	finanšu starpniecība un apdrošināšana, tirdzniecība, administratīvie pakalpojumi, veselība un sociālie pakalpojumi, tūrisms, ķīmiskā rūpniecība, pulksteņu un precīzijas instrumentu ražošana
Dabas resursi:	hidroenerģijas resursi, meža resursi, sāls atradnes
Ienākošās uzkrātās ĀTI (2015):	1,17 trilj. EUR****
Izejošās uzkrātās ĀTI (2015):	1,39 trilj. EUR****
Valūta (2015):	Šveices franks CHF; 1 EUR = 1,0679 CHF****
Fiskālais gads:	kalendārais gads
Inflācija (2015):	-1,1%*
Bezdarba līmenis (2015):	4,5%*
Uzņēmumu ienākumu nodoklis:	16,4% – 29,2% (atšķiras starp kantoniem; federālā nodokļu likme - 8,5%)

* Swiss Federal Statistical Office – www.bfs.admin.ch

** Central Intelligence Agency – www.cia.gov

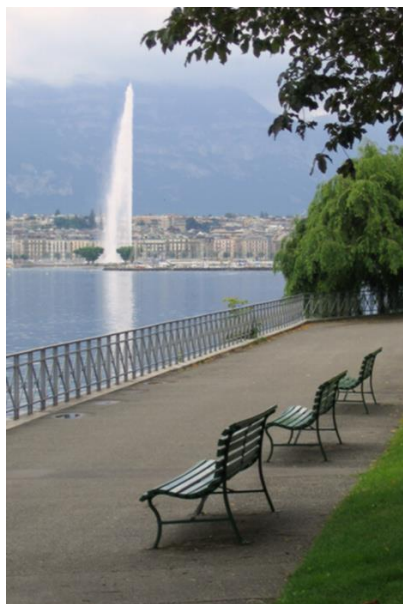
*** Swiss Federal Customs Administration – www.ezv.admin.ch

**** Swiss National Bank – www.snb.ch

***** European Central Bank – <http://sdw.ecb.europa.eu>

Papildus informācija

Tālsarunu kods: +41
Interneta IDL: .ch

Šveice atrodas Rietumeiropā un robežojas ziemeļos ar Vāciju, austrumos ar Lihtenšteinu un Austriju, dienvidos ar Itāliju un rietumos ar Franciju. Tā ir Alpu valsts bez izejas pie jūras. Šveices galvaspilsēta un valsts administratīvais centrs ir Berne, ekonomiski svarīgākās pilsētas ir Ženēva, Bāzele un Cīrihe. Ženēvā atrodas vairāku starptautisku organizāciju galvenās mītnes, cita starpā, Apvienotās Nācijas, Pasaules Tirdzniecības centrs, Starptautiskais Meteoroloģijas centrs u.c. Šveice ir starptautiski nozīmīga finanšu pakalpojumu sniedzēja.

Šveices Konfederācija izveidojās tikai 1848. gadā. Līdz tam laikam var runāt par atsevišķu tās daļas vēsturi. Par Šveices neatkarības sākumu mēdz uzskatīt jau 1291. gadu, kad izveidojās Šveiciešu Federācija, kurā apvienojās trīs kopienas, lai aizsargātos pret ārējiem ienaidniekiem. Laika gaitā šim valstiskajam veidojumam pievienojās citi kantoni. Kopš 1515. gada Šveicei izdevies saglabāt savu neitralitāti un neiesaistīties Eiropas militārajās nesaskaņās, kā arī I un II Pasaules karā. Šveice kopš 2002. gada ir ANO dalībvalsts.

Valstī ir četras oficiālās valsts valodas: vācu, franču, itāļu un retoromāņu. Šveicei ir cieša sadarbība ar tuvējām kaimiņvalstīm, kurās runā

kādā no tās oficiālajām valodām.

Šveice ir viena no bagātākajām pasaules valstīm, vērtējot iekšzemes kopproduktu uz vienu iedzīvotāju. Cīrihe un Ženēva ierindojas 2. un 3. vietā pasaulē pēc dzīves kvalitātes.

Šveice nav bagāta ar dabas resursiem, izņēmums ir meži, kas aizņem aptuveni 31% no valsts teritorijas, un hidroenerģijas resursi. Aptuveni 90 000 darba vietas ir saistītas ar mežu un tās blakus nozarēm. Neskatoties uz pieticīgajiem dabas resursiem, Šveicē ir attīstīta rūpniecība. Augsti kvalificēts ir Šveices darbaspēks.

Šveices Alpi, Šveices plakankalne un Juras kalni veido trīs ģeogrāfiskos reģionus. Alpu reģionā, kas atrodas valsts dienvidos, ietilpst arī Šveices kaimiņvalstis Austrija un Lihtenšteina. Augstākā Šveices Alpu virsotne ir Duforšpice (4634 m). Lielākais Šveices ezers ir Ženēvas ezers. Apdzīvotākā Šveices daļa ir tās centrālie rajoni, kas ietilpst Šveices plakankalnē, kur daudz mežu un kalnu pļavu. Auglīgās upju ielejas izmanto augļu koku un vīnogulāju audzēšanai. Nozīmīgākā lauksaimniecības nozare ir piena lopkopība. Siltajos mēnešos liellopi, aitas un kazas ganās augstkalnu pļavās, bet ziemā - ielejās.

Šveice atrodas klimata pārejas zonā. Atlantijas okeāna ietekmē valsts rietumos ir mitrāks gaiss ar biežām lietussgāzēm, turpretim austrumos klimats ir kontinentālāks ar zemāku temperatūru un mazākiem nokrišņiem. Klimatu ietekmē Alpu kalni, kas stiepjas no valsts austrumiem līdz rietumiem. Alpu dienvidos ir piejūras klimats ar augstāku temperatūru un lielāku nokrišņu daudzumu. Pavasari ir mitri un vēsi. Vasaras ir siltas un sausas ar maksimālo temperatūru līdz 35°C. Ziemas ir samērā aukstas un sausas. Alpus klāj bieza sniega sega.

Šveice pazīstama ar šokolādi un daudzajām siera šķirnēm, no tām populārākās ir *Emmental*, *Gruyère*, *Vacherin*, *Appenzeller*.

Šveices vārds asociējas arī ar kvalitatīviem pulksteņiem, slavenākie zīmoli ir *Rolex* un *Omega*. Katru gadu eksportē apmēram 50 miljonus pulksteņu.

No Šveices nākuši ievērojami cilvēki, tostarp, baznīcas reformators K. Kalvins, zinātnieks A. Einšteins, psihiatrs K.G. Jungs, filozofs Ž. Ruso, alķīmiķis Paracels, tenisists R. Federers, rakstnieks H. Hesse, Sarkanā Krusta dibinātājs H. Dunants, uzņēmuma Nestlé dibinātājs H. Nestlé u.c.